

Skaeve Huse op de Staart

LEEFBAARHEID, VEILIGHEID EN OVERLAST VOOR DE PLAATSING

Inhoud

1. Conclusies en aanbevelingen
2. Leefbaarheid buurt
3. Overlast
4. Gevoel van veiligheid
5. Skaeve Huse

Eind 2018 zijn er op de Staart een aantal Skaeve Huse – aangeduid als "Merwedehuisjes" – geplaatst. Dit met het doel om er een aantal langdurig dakloze personen te huisvesten. Voor hen is er momenteel geen voorziening in Dordrecht, en het streven is om hiermee overlast tegen te gaan. Om te kunnen beoordelen welke invloed hun komst heeft gehad op de leefbaarheid van het omliggende gebied, voerden we in het najaar van 2018 een nulmeting uit onder bewoners en bedrijven.

De gemeente Dordrecht telt een kleine groep langdurig dak- en thuislozen die afwijkend en overlastgevend gedrag vertoont. Ze zijn niet bereid of in staat om dit te veranderen. Omdat deze groep niet in een reguliere woning of bijzondere woonvorm kan worden gehuisvest, heeft de gemeente voor hen een aantal Skaeve Huse gerealiseerd. Met deze nieuwe voorziening voorziet de gemeente in een behoefte. Tegelijkertijd mogen medebewoners, buurtbewoners en eigenaren en gebruikers van omliggende bedrijfspanden geen overlast gaan ondervinden van de bewoners van de Skaeve Huse.

Voorafgaand aan de opening van de Skaeve Huse heeft de gemeente Dordrecht door het Onderzoekcentrum Drechtsteden een nulmeting laten uitvoeren naar de leefbaarheid en veiligheid in het gebied rondom de Skaeve Huse. Alle huishoudens binnen een straal van 750 meter kregen een vragenlijst toegestuurd – dit duiden we in deze factsheet aan als het "onderzoeksgebied". Van de ruim 1.000 brieven die we verzonden, kregen we 332 exemplaren ingevuld terug of werd de vragenlijst online ingevuld (respons 31%). Waar mogelijk vergelijken we de uitkomsten voor het onderzoeksgebied met dat van Dordrecht, volgens de laatste Veiligheidsmonitor (meting najaar 2017). We bespraken de uitkomsten met de beheergroep van de Skaeve Huse, met daarin buurtbewoners en professionals.

1 Conclusies en aanbevelingen

Op basis van dit onderzoek trekken we de volgende conclusies:

- Vergeleken met Dordrecht als geheel valt voor het onderzoeksgebied vooral de lagere **sociale samenhang** op, wat met name komt doordat mensen elkaar in de buurt minder kennen.
- Qua **ervaren overlast** en het **gevoel van onveiligheid** daarentegen lijkt het onderzoeksgebied veel op Dordrecht als geheel. Dit zien we ook terug in het aantal overlastmeldingen bij de politie, die voor de Staart eerder lager dan hoger zijn. Wel ervaart men in het onderzoeksgebied wat meer overlast van rommel en door buurtbewoners.
- De komst van de **Skaeve Huse** is nog onvoldoende bekend en dit vraagt extra inzet van zowel gemeente als beheergroep. De helft van de omwonenden weet niks van de komst van de Skaeve Huse. Eenzelfde groep is het niet eens met de keuze voor de Staart. En slechts een kwart weet van het bestaan van de beheergroep.
- Veel omwonenden vinden dat de leefbaarheid van het gebied zich vaker ongunstig dan gunstig ontwikkelde in het afgelopen jaar. En de **verwachtingen** voor het komende jaar zijn nog minder rooskleurig: met de komst van de Skaeve Huse en hun bewoners maakt een grote groep zich zorgen om de afname van de leefbaarheid, een lager gevoel van veiligheid en een toename van de overlast.
- Een grote groep bewoners heeft het gevoel dat hun buurt het afvoerputje van de gemeente is. Ze voelen zich onvoldoende gehoord en betrokken bij de komst van Skaeve Huse en voelen zich onvoldoende geïnformeerd over de komst van de huisjes. Zo vragen ze zich af wie de bewoners worden, welk gedrag ze daarbij mogen verwachten en tot wie men zich moet melden als er onverhoopt wat gebeurt. In deze zin geldt: "Onbekend maakt onbemind".

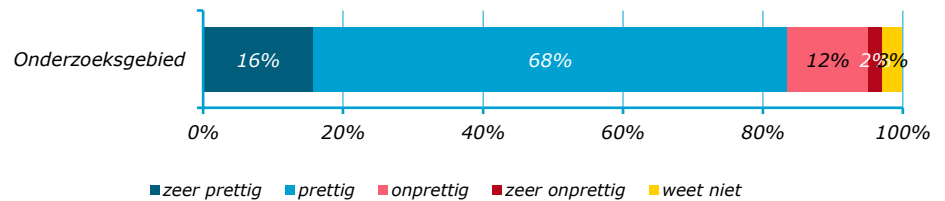
2 Leefbaarheid buurt

Bij het in beeld brengen van de leefbaarheid in beide buurten kijken we naar het prettig wonen in de buurt, de ontwikkeling daarin in het afgelopen jaar en de sociale samenhang.

Prettig wonen in de buurt

We vroegen mensen hoe prettig ze op dit moment wonen in de buurt. Ruim 8 op de 10 respondenten geven aan (zeer) prettig in de buurt te wonen. In totaal 14% woont er (zeer) onprettig (figuur 1).

Figuur 1 Wonen in het onderzoeksgebied

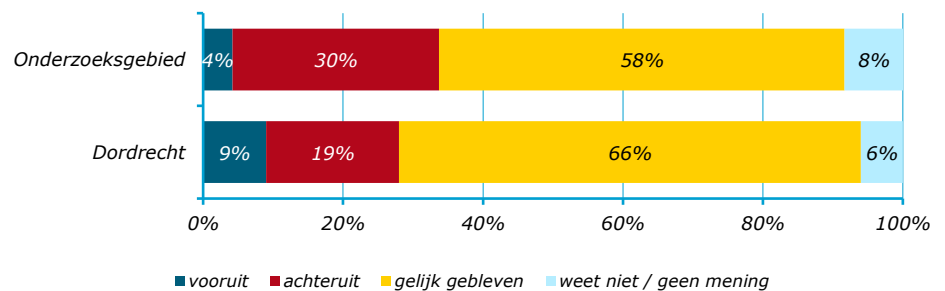

Toelichting: geen gegevens bekend voor Dordrecht

Ontwikkeling leefbaarheid in het afgelopen jaar

Duidelijk meer respondenten geven aan dat de leefbaarheid achteruit is gegaan in de laatste 12 maanden dan vooruit is gegaan (figuur 2). In het onderzoeksgebied is dit saldo -26% (4%-30%), wat duidelijk negatiever is dan voor Dordrecht als geheel (19%-9%=-10%). De overgrote meerderheid geeft trouwens aan dat de leefbaarheid gelijk is gebleven in het afgelopen jaar.

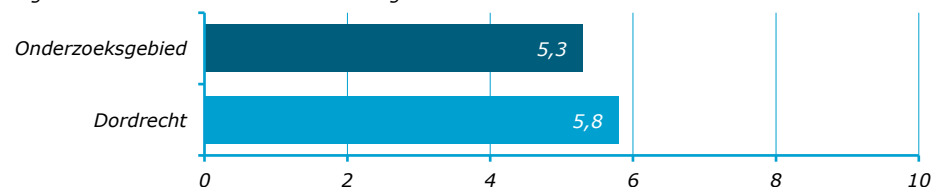
Figuur 2 Ontwikkeling leefbaarheid in het afgelopen jaar

Sociale samenhang

De sociale samenhang in het onderzoeksgebied ligt wat lager dan in Dordrecht als geheel. Dit blijkt uit de schaalscore sociale samenhang (figuur 3). In het onderzoeksgebied ligt dit op een 5,3, in Dordrecht als geheel op een 5,8.

Figuur 3 Schaalscore sociale samenhang

De schaalscore sociale samenhang bestaat uit vier afzonderlijke stellingen. In figuur 4 hebben we de aandelen "(zeer) mee eens" weergegeven. Hieruit blijkt dat de sociale samenhang in het onderzoeksgebied op alle vier aspecten wat lager uit de bus komt dan Dordrecht als geheel. Het grootste verschil is dat de mensen in het onderzoeksgebied elkaar minder kennen dan de gemiddelde Dordtenaar.

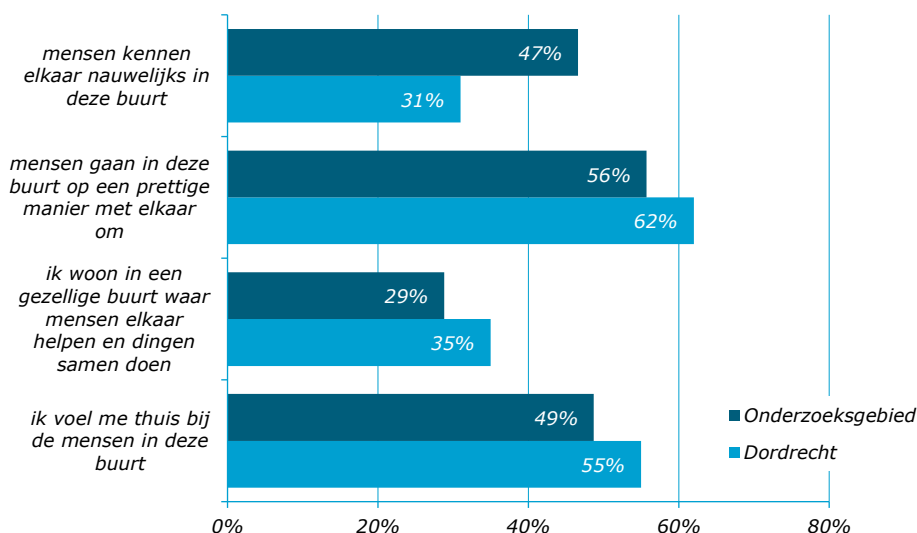
Welke uitkomsten mag je verwachten als je de vraag stelt: woont u prettig in uw buurt? Ter referentie kijken we het onderzoek in de Lijnbaan/Vogelbuurt uit 2017. Zo'n 15% tot 22% woonde er zeer onprettig.

Sociale samenhang

Dit is een samengestelde score. Hoe hoger de score op deze schaal, hoe beter. Het omvat de stellingen:
 - De mensen in de buurt kennen elkaar nauwelijks.
 - De mensen in de buurt gaan op een prettige manier met elkaar om.
 - Ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen en dingen samen doen.
 - Ik voel me thuis bij de mensen die in de buurt wonen.

Figuur 4 Stellingen over de sociale samenhang in de buurt - % (zeer) mee eens

Figuur 3 & 4

De percentages in figuur 3&4 zijn gebaseerd op dezelfde vraag, maar de gepresenteerde cijfers verschillen. Dit komt doordat de cijfers in figuur 4 uitsluitend worden berekend op basis van het aantal respondenten dat antwoord het (zeer) eens te zijn met een stelling.

De cijfers in figuur 3 zijn daarentegen ook afhankelijk van hoe vaak de antwoorden '(zeer) niet mee eens' en 'niet mee eens, niet meer oneens' zijn gegeven.

Leefbaarheid volgens beheergroep

De leden van de beheergroep geven aan dat de buurt de afgelopen jaren achteruit is gegaan. Er zijn weinig voorzieningen in de wijk, zoals een pinautomaat, een postkantoor, een apotheek en winkels in het algemeen: "Er verdwijnt steeds meer in de wijk."

Concrete suggesties voor het verbeteren van de leefbaarheid van uw buurt

In een open vraag vroegen we de respondenten om aan te geven welke concrete suggesties zij hadden voor het verbeteren van de leefbaarheid in de buurt. Ruim de helft van de respondenten vulde deze vraag in. Uit deze antwoorden halen we diverse behoeften, te weten: meer voorzieningen, aandacht voor de fysieke kwaliteit van de leefomgeving, tegengaan van overlast, meer politie-inzet en meer en tijdige informatie. Tot slot was er een groep die deze vraag gebruikte om in te gaan op de komst van de Skaeve Huse.

Als het gaat om **meer voorzieningen** noemen respondenten het gebrek aan winkels, pinautomaat, openbaar vervoer en voorzieningen voor kinderen en jongeren, zoals een buurtcentrum. Wat betreft de **fysieke kwaliteit van de leefomgeving** wijzen respondenten op de slechte staat van wegen en trottoirs, de verkeersveiligheid en het gebrek aan parkeerplaatsen.

"De straten zodanig inrichten dat er geen auto's meer op de stoep hoeven te parkeren. Dat zal niet alleen optimaal bijdragen aan een nette straatbeeld, maar ook aan de veiligheid voor zowel de voetganger als de automobilist."

Overlast wordt vooral ervaren door afval op straat, arbeidsmigranten en loslopende agressieve honden. Meer en effectievere **politie-inzet** wordt zeker gewenst, ook met de komst van de Skaeve Huse in het vooruitzicht:

"Vaker politie in de wijk, ik weet niet eens hoe de wijkagent eruitziet."

Ook is er een duidelijke behoefte om beter **geïnformeerd te worden** door de gemeente en de wijkagent. Men is bereid om mee te denken.

"Meer informatie wat speelt in de wijk en laat de beheergroep beter naar voren komen."

Tot slot was er een groep die deze vraag gebruikte om in te gaan op de **komst van de Skaeve Huse**. Ruim 30 respondenten uiten hun bezwaar tegen de komst. Zij vinden dat de Staart nu al genoeg problemen kent en ze zijn ervan overtuigd dat de leefbaarheid door de komst van deze daklozenopvang, verder zal de afnemen:

"De staart heeft imagoschade, last van de gifwijk, Dupont, de gevangenis, de vuilverbranding, ziekenhuisafval. Skaeve Huse erbij kan echt niet meer."

In het traject "De Staart is het waard" wordt bekeken in hoeverre deze suggesties kunnen worden meegenomen.

3 Overlast

We gaan hier in op de ervaren overlast, de schaalscore sociale overlast, de ontwikkeling van de overlast en het aantal aan overlast gerelateerde meldingen bij de politie.

Ervaren overlast

In het vragenblok "ervaren overlast" vroegen we de bewoners in het onderzoeksgebied eerst of bepaalde vormen van overlast wel eens voorkomen in het gebied. En vervolgens hoeveel overlast ze er zelf van ervaren.

Tabel 1 laat zien dat diverse vormen van overlast in het onderzoeksgebied minder vaak voorkomen dan in Dordrecht als geheel. Het gaat dan onder meer om bekladding muren en gebouwen, vernieling straatmeubilair en dronken mensen op straat.

Gevraagd naar de overlast die bewoners vervolgens zelf ervaren, blijkt dat de bewoners van het onderzoeksgebied de overlast op al deze aspecten in gelijke mate ervaren. Op twee andere aspecten van overlast (rommel op straat en overlast van buurtbewoners) komt het onderzoeksgebied wat minder gunstig voor de dag.

Tabel 1 Type overlast komt voor in de buurt (%) en zelf ervaren overlast (% veel)

	onderzoeksgebied		Dordt	
	komt voor	veel overlast	komt voor	veel overlast
rommel op straat	66	24	65	12
bekladding van muren/gebouwen	18	5	28	3
vernieling straatmeubilair	24	3	33	4
sociale overlast van				
buurtbewoners	33	13	33	6
rondhangende groepen jongeren	25	5	39	7
dronken mensen op straat	8	2	28	5
mensen op straat lastig gevallen	5	4	15	3
drugsgebruik of drugshandel	15	4	27	5
andere buurtproblemen				
beschadiging aan auto/diefstal vanaf auto	22	3	n.b.	n.b.
verwarde mensen, zwervers, daklozen	7	1	n.b.	n.b.
brandstichting	5	0	n.b.	n.b.

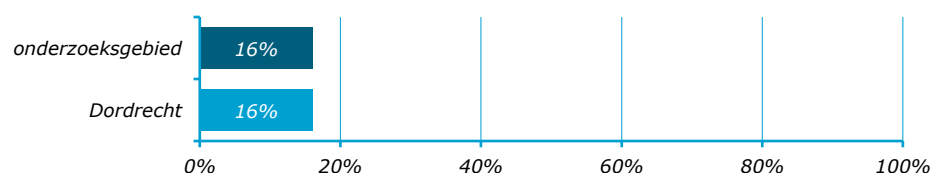
Gekeurde score (18%/24%): buurt scoort beter/slechter dan het gemiddelde van Dordrecht.

Toelichting: zelf veel overlast gepercenteerd over alle respondenten, n.b. = geen gegevens beschikbaar.

Schaal score veel sociale overlast

De schaal score veel sociale overlast (zie kader) ligt in de het onderzoeksgebied op hetzelfde niveau als in Dordrecht (figuur 5). In totaal 16% ervaart zelf veel overlast van één of meer van de volgende vormen van overlast: dronken mensen op straat, drugs, lastigvallen op straat, rondhangende jongeren en overlast buurtbewoners.

Figuur 5 Schaal score veel sociale overlast in de buurt

Ontwikkeling ervaren overlast

Figuur 6 laat zien hoe de bewoners van het onderzoeksgebied de ontwikkeling van de overlast in het afgelopen jaar ervaren. Respondenten ervaren duidelijk vaker een toename (24%) van de overlast dan een afname (5%).

Overlast volgens beheergroep

De leden van de beheergroep geven aan dat zij overlast ervaren in de wijk. Het verkeer rijdt te hard en bewoners hebben last van auto's met zogenaamde "fluisteruitlaten" en quads. Ondanks de overlast voelen de leden van de beheergroep zich niet onveilig. "Ik ga gerust in de avond over straat."

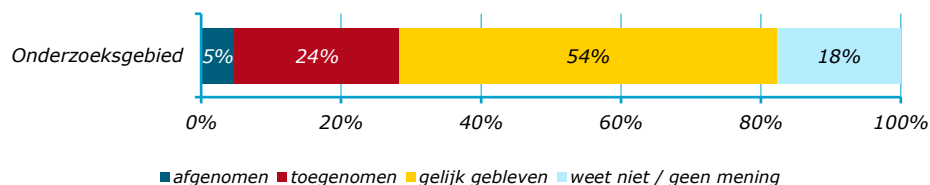

Sociale overlast

Hoe hoger de score op deze schaal, hoe meer overlast wordt ervaren. Optelling van het antwoord "ervaart veel overlast" op de vragen:

- dronken mensen op straat.
- drugsgebruik of drugshandel.
- mensen in de buurt worden op straat lastiggevallen.
- overlast door rondhangende jongeren.
- overlast door buurtbewoners.

Figuur 6 De overlast in mijn buurt is...

Toelichting: geen gegevens bekend voor Dordrecht

Politiegegevens Staart

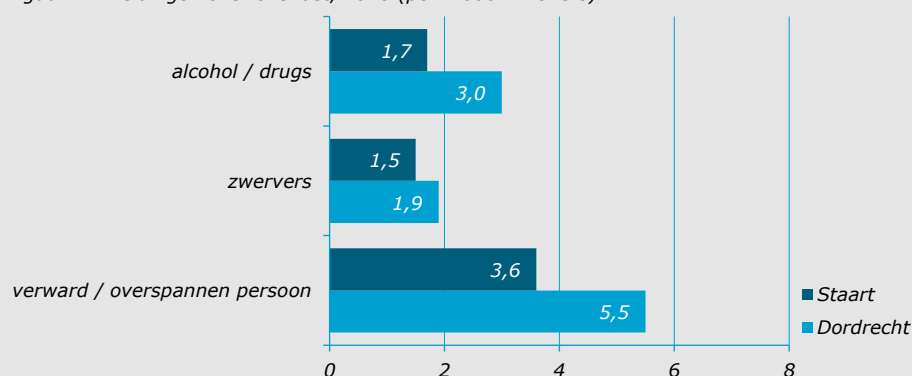
De gegevens van de politie analyseerden we op het schaalniveau van de wijk "De Staart" als geheel. Dit is dus een groter gebied dan het onderzoeksgebied waarin we de vragenlijst hebben uitgezet. Om een beeld te geven van hoeveel groter: voor de enquête benaderen we bewoners van ruim 1.000 woningen, in de Staart als geheel staan ruim 2.600 woningen.

Meldingen van overlast

We hebben in de politieregistraties van het afgelopen jaar geanalyseerd hoe vaak er een melding is gedaan van bepaalde vormen van overlast. Om dit aantal te vergelijken met het cijfer van Dordrecht, geven we het aantal meldingen per 1.000 inwoners.

Onderstaande figuur 7 laat zien dat de overlast van alcohol, drugs, zwervers en verwarde of overspannen personen in de Staart minder vaak wordt gemeld bij de politie dan in Dordrecht als geheel.

Figuur 7 meldingen over overlast, 2018 (per 1.000 inwoners)

Bron: Politiegegevens, politie Zuid-Holland Zuid

In de vragenlijst hebben we ook gevraagd of men in de afgelopen twaalf maanden iets gezien of meegemaakt heeft waarvan men melding wilde maken bij gemeente, politie of andere instantie. Een op de drie respondenten antwoordde hierop met "Ja" (32%). Bijna de helft van hen meldde dit bij de politie. Tegelijkertijd geeft een op de tien respondenten aan niet te weten waar ze de melding kunnen doen.

Ruim de helft is tevreden over de afhandeling van de melding. De mensen die niet tevreden zijn, krijgen geen terugkoppeling op hun melding of geven aan dat er niets met de melding is gedaan. Zo schrijven ze onder meer:

"We horen er niets meer over."

"Ik heb het via de Dordrecht app gedaan, maar heb daar geen feedback op gekregen."

4 Gevoel van veiligheid

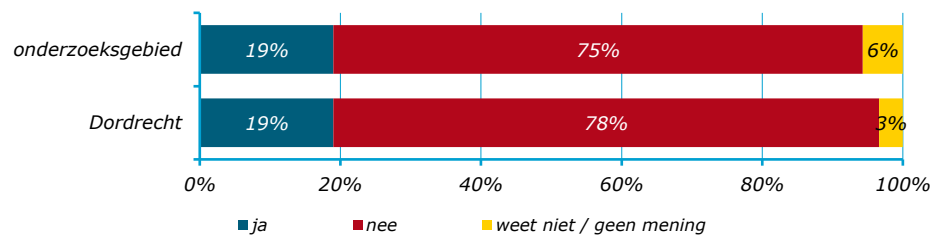
We gaan hier in op het gevoel van veiligheid in de eigen buurt, de ontwikkeling daarin en het voorkomen van criminaliteit.

Veiligheid in de eigen buurt

Het gevoel van veiligheid in de eigen buurt is zo goed als gelijk aan dat in Dordrecht als geheel. Zo'n driekwart van de mensen voelt zich nooit onveilig in de eigen buurt (figuur 8). En de mensen in het onderzoeksgebied die zich wel eens onveilig voelen, doen dat in

dezelfde mate als andere Dordtenaren (tabel 2). Ruim één op de tien voelt zich vaak onveilig in de eigen buurt en ruim de helft soms.

Figuur 8 Voelt u zich wel eens onveilig in de eigen buurt?

Tabel 2 Mate waarin men zich onveilig voelt in de eigen buurt (%)

	vaak	soms	zelden	weet niet/geen mening
Onderzoeksgebied	11	58	28	3
Dordrecht	14	54	24	8

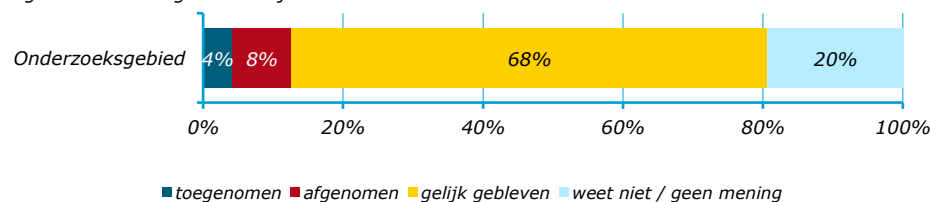
Toelichting: gepercenteerd over alle respondenten, inclusief 'weet niet/geen mening'.

We hebben ook gevraagd waardoor de bewoners van het onderzoeksgebied zich dan onveilig voelen. Het vaakst wordt genoemd: door rondhangende jongeren (14%). Daarna volgen inbraken (8%), geweldplegingen (7), autodiefstallen en fietsendiefstallen (beide 4%).

Ontwikkeling veiligheid in de eigen buurt

We legden de respondenten uit de onderzoeksgebied de volgende vraag voor: "Vindt u dat de veiligheid in de buurt waarin u woont in de afgelopen 12 maanden is afgenomen, toegenomen of gelijk is gebleven?" Hieruit blijkt dat het overgrote deel van mening is dat de ervaren veiligheid in de buurt gelijk is gebleven (figuur 9). Tegelijkertijd zijn er net wat meer respondenten die een afname van de veiligheid ervaren (8%) dan een toename (4%).

Figuur 9 De veiligheid in mijn buurt is...

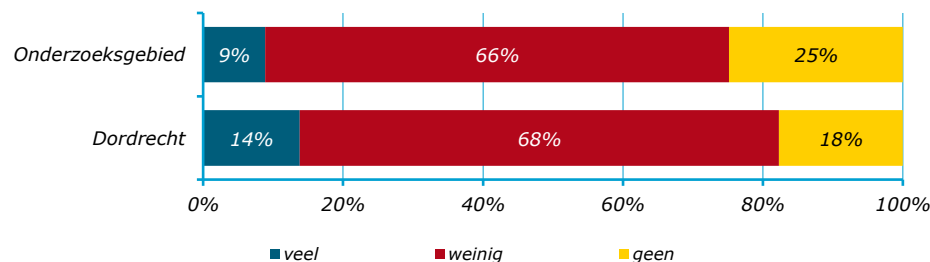

Toelichting: geen gegevens bekend voor Dordrecht

Criminaliteit in de eigen buurt

Tot slot vroegen we hoeveel criminaliteit in de buurt voorkomt. Twee op de drie bewoners oordelen dat ze weinig criminaliteit ervaren. Dit is vergelijkbaar met Dordrecht als geheel (figuur 10).

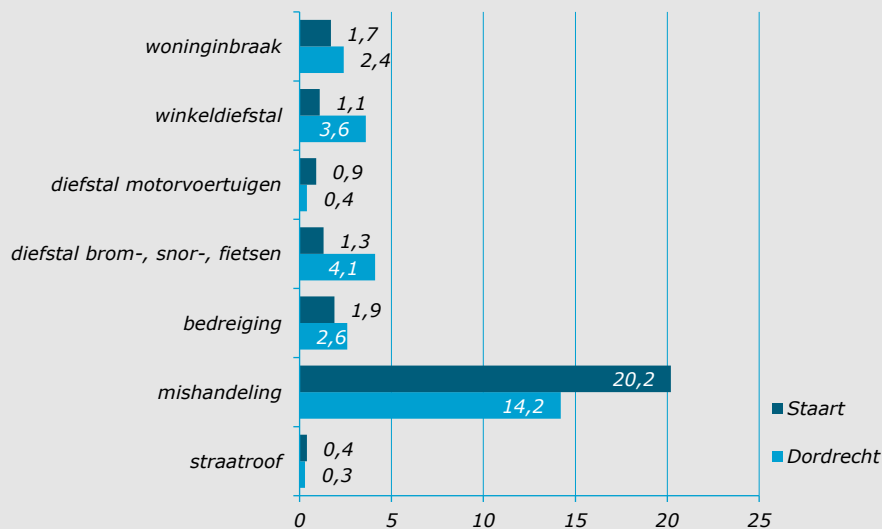
Figuur 10 Criminaliteit in de eigen buurt

Criminaliteitsmeldingen

In figuur 11 wordt duidelijk hoe vaak een bewoner van de Staart een melding heeft gemaakt van verschillende vormen van criminaliteit. Voor de meeste vormen van criminaliteit geldt, dat deze in de Staart net wat minder vaak wordt gemeld dan in Dordrecht. Het aantal meldingen van mishandeling (variërend van een ruzie of vechtpartij tot een zware mishandeling) vormt hierop een duidelijke uitzondering: die komt vaker voor op de Staart.

Figuur 11 Meldingen van criminaliteit (per 1.000 inwoners)

Bron: Politiegegevens, politie Zuid-Holland Zuid

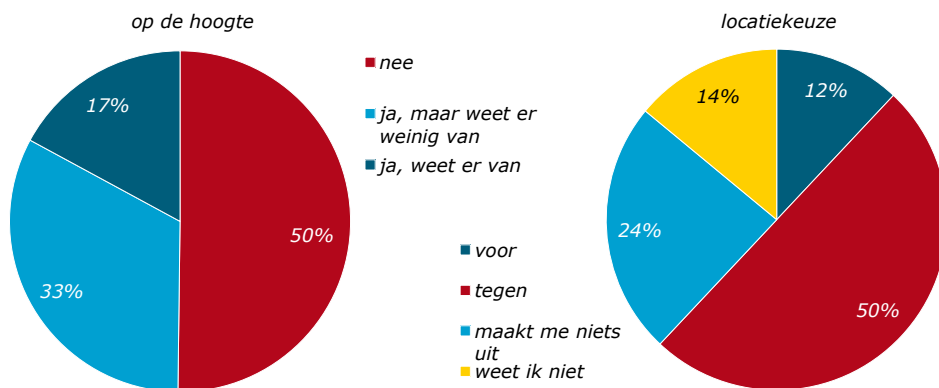
5 Skaeve Huse

Aan het einde van de vragenlijst stelden we een aantal vragen over de plaatsing van de Skaeve Huse, het bestaan de van beheergroep en de verwachtingen omtrent de komst van de Skaeve Huse.

Plaatsing van de Skaeve Huse

De helft van de respondenten geeft aan op de hoogte te zijn van de komst van de Skaeve Huse, en een nog kleiner deel geeft aan er wat over te hebben gehoord of gelezen (figuur 12, links). In de vragenlijst gaven we vervolgens aan dat de Skaeve Huse op de Staart komen met de bedoeling om er dakloze mensen te huisvesten. Figuur 12 (rechts) laat zien dat veel meer respondenten tegen de gekozen locatie zijn (50%) dan voor (12%).

Figuur 12 Op de hoogte van de komst Skaeve Huse (links) en oordeel locatiekeuze (rechts)

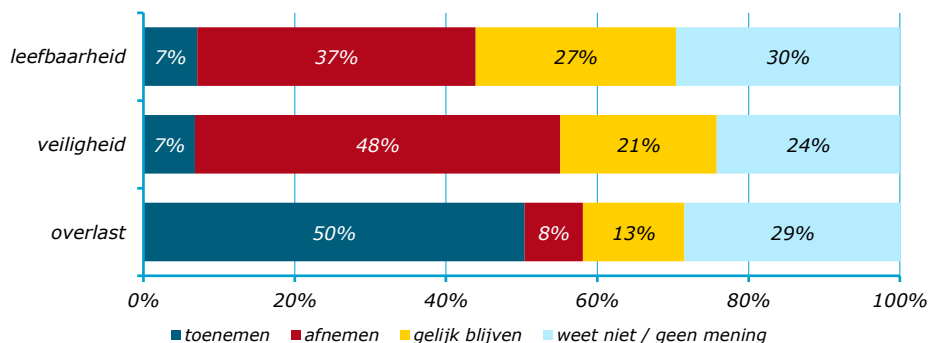

Locatiekeuze in beheergroep

Ook binnen de beheergroep wordt verschillend aangekeken tegen de gekozen locatie. Een lid vindt dat de bewoners op de Kerkeplaat worden weggestopt (in een moeras). Een ander lid wijst er juist op dat de omgeving prikkelarm is en "deze locatie de rust biedt die deze mensen zoeken."

De verwachting onder de respondenten is in grote lijnen dat de komst van de Skaeve Huse (en hun bewoners) zal zorgen voor een afname van de leefbaarheid (37%), een afname van de veiligheid (48%) en een toename van de overlast (50%, allemaal figuur 13). En als we inzoomen op de respondenten die aangeven tegen de gekozen locatie van de Skaeve Huse te zijn, zijn de verwachtingen nog negatiever: 48% verwacht dan een achteruitgang van de leefbaarheid, 70% een afname van de veiligheid en 74% een toename van de overlast.

Figuur 13 De komst van de Skaeve Huse zal leiden tot een toe- of afname van de...

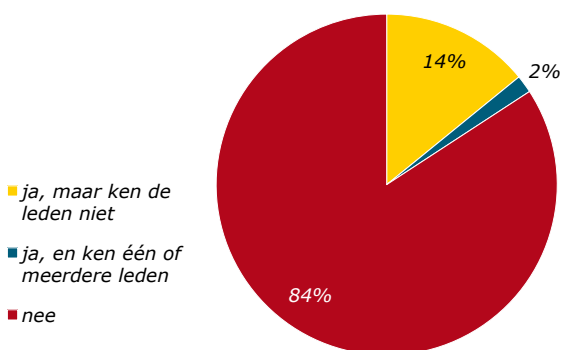
Relatie met de gemeente

Ruim vier op de tien personen (43%) is (zeer) tevreden over de mate waarin de gemeente hen op de hoogte houdt van plannen en maatregelen in de buurt. Tegelijkertijd is er ook een redelijke groep hier (zeer) ontevreden over (20%). Deze groepen zien we ook terug in het vertrouwen dat men in de gemeente heeft: 62% heeft een redelijk tot volledig vertrouwen, versus 25% die weinig tot geen vertrouwen heeft in de gemeente. De groep die ontevreden is over de mate waarin de gemeente hen op de hoogte houdt, geeft ook aan tegen de komst van de Skaeve Huse naar de Staart te zijn.

Beheergroep

Aan het einde van de vragenlijst stelden we de vraag of men op de hoogte was van het bestaan van de beheergroep om bewoners en ondernemers te betrekken bij de ontwikkeling van de Skaeve Huse. Het merendeel van de respondenten geeft aan niet bekend te zijn met het bestaan van de beheergroep (figuur 13). In totaal 16% weet wel van het bestaan af, inclusief 2% die één of meerdere leden van de groep kent.

Figuur 14 Aandeel dat op de hoogte is van het bestaan van de beheergroep

Behoeftte aan informatie

Verschillende respondenten geven in het open antwoordenblok aan het einde van de vragenlijst aan via dit onderzoek op de hoogte te zijn gekomen van de komst van de Skaeve Huse. Dit hadden ze graag van de gemeente gehoord. Een aantal mensen blijft nog met vragen zitten, zoals: wie worden de bewoners, met welke problematiek kampen ze, hoe verloopt het toezicht en bij wie moet ik zijn als er wat gebeurd?

Het OCD streeft naar hoge kwaliteit van de informatie in deze factsheet. Heeft u nog suggesties of aanvullingen, laat het ons dan weten.

dr. Bart van der Aa
 drs. Daan Massie
 november 2018

Postbus 619
 3300 AP Dordrecht
 (078) 770 39 05

ocd@rechtsteden.nl
 www.onderzoekcentrumrechtsteden.nl